

מדינת ישראל

רשות המסים בישראל

נוהלי מכס (סחר חוץ)

פרק 1 – תהליך השחרור (תש"ר)

ירושלים, יום חמישי ד' אדר ב תשפ"ד
14 מרץ 2024

פרק 1 – תהליך השחרור (תש"ר)

תוכן העניינים

4	חלק 1.1 - הנחיות כלליות
4	.1 תוכן הפרק
4	.2 אסמכתאות חוקיות
5-10	.3 הגדרות
11	חלק 1.2 - טיפול טרום תהליך
11	.1 מסר קליטה
11	.2 פיצול מטענים בנמל
11-15	.3 קבלת כתב הרשאה מבעל הטובין
15-16	.4 העברת בעלות לפני השחרור
16	.5 תצהיר יבואן
17	חלק 1.3 - תהליך השחרור
17-18	.1 כללי
19	.2 מסמכים שיש לצרף להצהרת היבוא
20	.3 חשבון מכר מסוג "פרופורמה"
20	.4 מספרים מזחים וקודים
20	.5 דרישה להפקדת בטוחה
20-21	.6 הגשת הצהרת יבוא
22-23	.7 הגשת הצהרת יבוא באילוץ
23	.8 דרישה להוצאת דוגמא
23	.9 תשלום מיסי יבוא
23	.10 רישיון יבוא ואישורי חוקיות יבוא
23	.11 טיפול בבית-המכס בקודים 91-96 לעניין רישוי ותקן
23	.12 שאילתות לקהילה
24	חלק 1.4 - הטיפול בבית המכס
24	.1 הערכת סיכונים
24	.2 ניתוב יזום ובקשת סוכן לבדיקה
24	.3 חסמים
25	.4 ניתוב הצהרות יבוא לתור (רשות/בחינה/חובה)
25	.5 העברת מסר תיקון הצהרה מסוכן המכס
25	.6 הגשת הצהרת כנ"מ (כניסה למחסן)
26	.7 תהליך שחרור טובין לאחסנה במחסן רשוי
26	.8 אחסנה משנית במחסן רשוי (אח"מ)
26	.9 תהליך שחרור ממחסן רשוי (שח"מ)
26	.10 תהליך שחרור בפטור מותנה (פט"מ)
26-27	.11 רישום וטיפול בבתי המכס בליקויים בהצהרות יבוא
27	.12 ביטול הצהרת יבוא ביבוא מסחרי

28	חלק 1.5 - תהליכי שחרור מיוחדים
28	.1 שחרור טובין פטורים ע"פ חוק הנפט
28-33	.2 שחרור יהלומים, אבנים יקרות ואבקת יהלומים
34	.3 שחרור טובין ע"י ארגוני סעד בינלאומיים
34-36	.4 שחרור מפוצל של מטענים
36	.5 שחרור טובין החייבים בהיטלי סחר
36	.6 תשלום מסים לגבי טובין שיובאו ביבוא זמני בפרט מותנה
36	.7 חישוב מסים בקרנה אט"א
37-40	.8 שחרור במסירה ישירה

שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

חלק 1.1 - הנחיות כלליות

1. תוכן הפרק

נוהל זה מתייחס לתהליכי שחרור טובין המיובאים לישראל. מטרת הנוהל היא להנחות את העוסקים ביבוא-טובין בתהליכי השחרור השונים, הנהוגים בבתי-המכס בנמלי-הים והאוויר ובמעברי-הגבול היבשתיים של מדינת ישראל.

2. אסמכתאות חוקיות

האסמכתאות החוקיות לביצוע פרק זה, בין היתר, הן:

- א. פקודת המכס (נוסח חדש) וחקיקת המשנה מכוחה.
- ב. חוק סוכני המכס, תשנ"ה – 1964 וחקיקת המשנה מכוחו.
- ג. פקודת היבוא והיצוא (נוסח חדש), תשל"ט – 1979 וחקיקת המשנה מכוחה (כגון צו יבוא חופשי וכיו"ב).
- ד. דינים נוספים הנוגעים לחוקיות היבוא.
- ה. חוק מע"מ, התשל"ו - 1975 וחקיקת המשנה מכוחו.
- ו. חוק מס-קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952 וחקיקת המשנה מכוחו.
- ז. צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין כפי שמפורסם מעת לעת ברשומות.

3. הגדרות

בפרק זה יש לפרש:

- **"אילוץ"**
פעולה הנדרשת כאשר המערכת מתריעה על הצורך בבירור נוסף בנוגע לנתוני הצהרת היבוא או על אי התאמה בנתוני הצהרת היבוא, אשר דורשת מעורבות ממוחשבת ואישור של עובד מכס כתנאי להגשת ההצהרה או להתרתה.

- **"אישור לוגיסטי"**
אישור ממוחשב להוצאת טובין מאתרים מסוימים בפיקוח המכס (משקף מכולות, מעברים יבשתיים), זאת לפני השלמת התהליך המכסי.

- **"אתר אחסון"**
אתר בו ניתן לאחסן טובין עד לשחרורם מפיקוח המכס או עד להעברתם לאתר אחסון אחר בפיקוח המכס (נמל, מסוף מטענים, מחסן רשוי).

- **"בקרת מסמכים"**
בקרה מקצועית של הצהרת היבוא והצטרפות הקשורות אליה הכוללת בדיקת הערכה, סיווג, חוקיות יבוא, כללי מקור וכל נושא רלבנטי אחר, לרבות בדיקת מסמכים ותקינותם, בהתאם לשיקול דעתו של המעריך ולהנחיות מערכת ניהול סיכונים.

- **"בקרה כוללת"**
"בקרת מסמכים" לאחר התרת הצהרת היבוא.

- **"בקרה פיזית"**
בדיקת המטען בהתאם להנחיות שהתקבלו מיוזם הבדיקה.
- **"בקשת סוכן לבדיקה"**
בקשת סוכן לביצוע בקרת מסמכים אם לסוכן ספקות בקשר לערכם של הטובין, או לאמיתות המסמכים שצורפו או מכל סיבה דומה, כפי שיפורט בנוהל זה.
- **"בעל לעניין טובין"**
כהגדרתו בפקודת המכס.
- **"גובה מכס"**
כהגדרתו בפקודת המכס.
- **"היתר מסירה"**
אישור ממוחשב של המכס למסירת טובין לבעליהם לפני ההתרה הכוללת של הצהרת היבוא. היתר מסירה ניתן למטענים הנמצאים באתרים מסוימים בלבד (משקף מכולות, מעבר יבשתי), לאחר סיום תקין של כל הבדיקות הפיזיות הדרושות ביחס לאותה מכולה או ביחס לאותו מספר סידורי במטען, וכן במקרים של העברת יהלומים מאתרי המסירה במישרין למפקח על היהלומים (כפי שיפורט להלן).

- "המפקח על היהלומים"**

- המפקח כהגדרתו בצו הפיקוח על יהלומים, יבואם ויצואם, תשל"ט 1979.
- "הצהרת יבוא"**

- כהגדרתה בפקודת המכס.
- "התרה"**

- מסר המשודר ממערכת המכס המאשר את שחרור הטובין מפיקוח המכס או העברתם לאחסנה במחסן רשוי.
- "חסם התקדמות"**

- חסם שיכול לעצור את התהליך באופן מידי או בשלב מתקדם יותר או למנוע מתן התרה להצהרת היבוא. ישנם שלושה סוגי חסמים במערכת: כספי, לוגיסטי ומכסי.
- "חתימה אלקטרונית מאושרת"**

- כהגדרתה בחוק חתימה אלקטרונית, תשס"א-2001.
- "כלי הובלה"**

- כהגדרתו בפקודת המכס.
- "כתב הרשאה"**

- כמשמעותו בסעיף 168 לפקודת המכס.
- "ממונה תש"ר"**

- עובד מכס, הממונה על תהליך השחרור בבית המכס.

כהגדרתו בפקודת המכס.	-	"מנהל"
מסלקה בנקאית (גבייה ממוכנת).	-	"מס"ב"
כהגדרתם בפקודת המכס.	-	"מסי יבוא"
כהגדרתם בפקודת-המכס.	-	"מסמכי העדפה"
מסר ממוחשב של אתר הפריקה או אתר האחסון (נמל, מסוף מטענים, מחסן רשוי) המאשר כי הטובין המיובאים התקבלו באתר. מסר הקליטה הוא תנאי להמשך תהליכים מכסיים שונים (בקשות להעברת טובין, התרת הצהרת יבוא).	-	"מסר קליטה"
מערכת המכס "שער עולמי" שעלתה לאוויר בשנת 2017.	-	"מערכת"
כמשמעותו בסעיף 53 לפקודת המכס.	-	"מצהר"

- **"ניתוב יזום"**
למרות שהמערכת ניתבה את הצהרת היבוא לתור רשות או בחינה, רשאי העובד המוסמך בבית המכס, עפ"י שיקול דעתו, להורות על ניתוב ההצהרה לתור חובה.
- **"סוכן מכס"**
כהגדרתו בפקודת המכס.
- **"ערך טובין לצרכי מכס"**
ערך טובין בהתאם להוראות פקודת המכס.
- **"פטור מותנה"**
כהגדרתו בסעיף 1 של צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין.
- **"תור בחינה"**
רשימת הצהרות יבוא אשר נותבו לתור זה ע"י מערכת הערכת סיכונים, אשר ממתינות לתום הזמן המינימלי שנדרש בתור זה, ובמהלכו עובדי המכס רשאים להחליט על שינוי יזום של ניתוב הצהרת היבוא לפי שיקול דעתם. בתום זמן ההמתנה ובהעדר שינוי ניתוב יזום, הצהרת היבוא תקבל התרה אוטומטית.

תהליך הבדיקה המקצועית של הצהרות היבוא ע"י עובד מכס. הצהרות היבוא מנותבות לתור חובה עפ"י הדירוג של מערכת הערכת סיכונים, או בעקבות שינוי ניתוב יזום ע"י עובד מכס.

- "תור חובה"

הצהרות היבוא שלא נותבו לתור חובה או לתור בחינה, אשר יקבלו התרה אוטומטית בתום הזמן שנקבע על ידי המכס לתור זה, בכפוף לכך שאין חסם אחר המונע את ההתרה.

- "תור רשות"

חלק 1.2 – טיפול טרום תהליך

1. מסר קליטה

ראה פירוט בנוהל מעקב מטענים פרק 28, חלק 28.1 (3).

2. פיצול מטענים בנמל

ראה פירוט בנוהל מעקב מטענים פרק 28, חלק 28.3.

3. קבלת כתב הרשאה מבעל הטובין

א. כללי

כתב הרשאה הוא ייפוי כח הניתן ע"י בעל הטובין לסוכן מכס, על מנת לפעול בשמו מול רשויות המכס לצורך שחרור טובין מיובאים מפיקוח המכס, טיפול במשלוח יצוא או ביצוע פעולת מכס אחרת. להלן מושגי יסוד המתייחסות ל"כתב הרשאה":

"מרשה" - בעל טובין

"מורשה" - סוכן המכס

"מאמת" - גורם בעל אמצעי חתימה אלקטרונית – כרטיס חכם- סוכן מכס, עורך דין, רואה חשבון, משלח בינלאומי, פקיד רשוי או פקיד מכס.

בסעיפים הבאים יפורט הסבר כיצד יש למלא את כתב ההרשאה וכיצד נדרש לשדר אותו למערכות המכס על מנת לשחרר טובין.

ב. מילוי כתב הרשאה

1. כתב הרשאה במסגרת "שער עולמי" הוא מסמך אלקטרוני (טופס תהילה). על ה"מרשה" (בעל הטובין) למלא את כתב ההרשאה ולחתום עליו, הכל כמפורט להלן.

2. בחלק א' על המרשה למלא את פרטיו וכן את פרטי המורשה לפעול בשמו מול רשויות המכס. יש למלא את שם תאגיד

המכס המורשה ואת מספר ח.פ. של התאגיד. אם מדובר במורשה שהינו סוכן מכס עצמאי יש למלא את מס' העוסק הרשום של סוכן המכס המורשה.

3. באפשרות המרשה למלא ייפוי כוח לאחד מסוכני המכס או יותר הרשומים כפעילים במערכת שער עולמי במעמד מילוי כתב ההרשאה. כמו כן יכול המרשה בכל עת לעדכן את כתב ההרשאה (לבטל הרשאה לסוכן מכס ולתת הרשאה לסוכן מכס אחר / לבצע שינויים בהיקף ההרשאות לאותו סוכן מכס וכיו"ב).
4. מרשה שהינו בעל אמצעי חתימה אלקטרונית מאושרת (כרטיס חכם המונפק ע"י גורמים שאישר משרד המשפטים) ימלא את הטופס הממוחשב, יחתום בחתימה אלקטרונית מאושרת שהונפקה על שמו, וישדר אותו למערכת המכס.
5. בהעדר חתימה אלקטרונית מאושרת, על המרשה יש למלא את כתב ההרשאה באופן עד לחלק בו הוא נדרש לחתום, להדפיסו, לחתום ידנית בפני סוכן המכס המורה או גורם מאמת גורם מאמת. הגורם המאמת ישדר את הטופס למערכת המכס, כשהוא חתום בחתימה אלקטרונית מאושרת של הגורם המאמת.

ג. חתימת המרשה ואימות חתימה

קיימות מספר אפשרויות לחתום על כתב ההרשאה ולאמת את החתימה במידת הצורך כמפורט להלן:

1. שידור הטופס למכס חתום דיגיטלית ע"י המרשה (חתימה ע"י היבואן באמצעות כרטיס חכם שלו ושידור על ידיו למערכת המכס):

מרשה שהינו בעל אמצעי חתימה אלקטרונית מאושרת, ימלא את הטופס הממוחשב, יחתום בחתימה אלקטרונית מאושרת שהונפקה על שמו, וישדר אותו למכס על ידי לחיצה על הכפתור

"שליחת טופס למכס". יובהר כי אין צורך באימות החתימה במקרה זה.

2. מילוי הטופס על ידי המרשה, חתימתו על הטופס ואימות החתימה ע"י המורשה או גורם מאמת אחר שאינו המורשה ומשלוח הטופס חתום דיגיטלית ע"י המורשה או הגורם המאמת, לפי העניין (חתימה ידנית של היבואן ע"ג הטופס ושידור למערכת המכס באמצעות כרטיס חכם של סוכן המכס המורשה או הגורם המאמת):

אם אין ברשות המרשה אמצעי חתימה אלקטרונית, עליו למלא את הטופס עד לחלק בו הוא נדרש לחתום, להדפיסו, לחתום ידנית בפני סוכן המכס המורשה או גורם מאמת אחר. סוכן המכס / הגורם המאמת ישדר את הטופס למערכת המכס כשהוא חתום בחתימה אלקטרונית מאושרת שלו.

לצורך אימות החתימה ע"י המורשה או הגורם המאמת, על המרשה להציג בפניו את המסמכים הבאים:

א. תעודה מזהה (תעודת זהות, רישיון נהיגה, דרכון זר, תעודת מעבר זרה).

ב. אם המרשה חותם על כתב ההרשאה בשם תאגיד, עליו להציג גם אישור של התאגיד המסמיך אותו לחתום מטעמו- "מסמך מורשה חתימה של החברה".

ג. טופס כתב ההרשאה שמולא ידנית ע"י המרשה, הכולל את חתימתו הידנית על גבי הטופס

צילומים של מסמכים אלה יצורפו ע"י המורשה / הגורם המאמת לכתב ההרשאה, שישודר אלקטרונית על ידו למכס. לאחר הצגת המסמכים האמורים, המרשה יחתום על הטופס בפני סוכן המכס המורשה / הגורם המאמת.

3. שידור הטופס למכס ללא חתימה דיגיטאלית ואימות החתימה ע"י

פקיד מכס :

אם אין למרשה חתימה אלקטרונית, ביכולתו לבצע את אימות החתימה באמצעות עובד מכס. במקרה זה, על המרשה לבצע את הפעולות הבאות:

- א. למלא את הטופס.
- ב. לשדר אותו למכס ללא חתימה.
- ג. בהמשך עליו להתייצב בבית מכס קרוב, ולחתום בפני פקיד מכס, אשר יאמת את חתימתו על כתב ההרשאה.
- ד. לצורך אימות החתימה, על המרשה להציג בפני פקיד המכס תעודה מזהה ואת מסמך מורשה חתימה של התאגיד המסמך אותו לחתום מטעמו. צילומים של מסמכים אלה יצורפו ע"י פקיד המכס לכתב ההרשאה.

ד. הגשת כתב הרשאה ע"י יבואנים מהרש"פ

מכיוון שטרם הונפקו אמצעי חתימה אלקטרונית ליבואנים שמקום מושבם ברש"פ וכן לא כולם בעלי אישורי כניסה לישראל, להלן השיטה למילוי הטופס, חתימתו ושידורו למערכות המכס:

המרשה ימלא את הטופס עד לחלק בו הוא נדרש לחתום, להדפיסו לחתום ידנית ולשלוח את הטופס לסוכן המכס המורשה. על סוכן המכס המורשה לשדר את הטופס למערכת המכס כשהוא חתום בחתימה אלקטרונית מאושרת.

לפני חתימת הטופס ושידורו למערכת המכס על ידי סוכן המכס המורשה, על המרשה לשלוח לסוכן המכס את המסמכים הבאים:
1. תעודה זהות.

2. מסמך מורשה חתימה של התאגיד המסמיך אותו לחתום מטעמו.

3. טופס כתב ההרשאה שמולא ידנית ע"י המרשה, הכולל את חתימתו הידנית על גבי הטופס.

צילומים של מסמכים אלה יצורפו ע"י המורשה לכתב ההרשאה, שישודרו על ידו למכס באופן אלקטרוני.

ה. הרשאה מסוכן "אחד" לסוכן "אחר"

ישנם מקרים בהם סוכן מכס מבקש לייפות את כוחו של סוכן מכס אחר לשם ביצוע פעולות שונות (בעיקר בדיקות פיזיות באתרים מרוחקים) על מנת לבצע הרשאה מסוכן "אחד" לסוכן "אחר" יש לפעול כדלקמן:
1. למלא כתב הרשאה בין סוכני המכס "המרשה" ו"המורשה".

2. במקרים הנ"ל בכתב ההרשאה שממלא היבואן לסוכן "המרשה" יש לסמן "הסמכת אחר", כלומר כדי לבצע שירותים עבור יבואן ע"י סוכן מכס "אחר" יש לקבל מראש את הסכמת היבואן במסגרת כתב ההרשאה.

4. העברת בעלות לפני השחרור

א. בהתאם לסעיף 123א(ב) לפקודת המכס, סעיף 9ב' לחוק מס קניה וסעיף 20 לחוק מס ערך מוסף, רשאי אדם לקבל על עצמו את תשלום המסים החלים על טובין, בהסכמת המנהל ובתנאים הנראים לו, גם אם לא ה"יבא אותם, ובמקרה זה, דינו מיום מתן הסכמת המנהל, כדין מי ש"יבא את הטובין וחייב במסי יבוא.

ב. במקרה של העברת בעלות על הטובין לפני השחרור, מהיבואן המקורי (היבואן המעביר) ליבואן המשחרר, יגיש היבואן המשחרר הצהרת יבוא וישלם את מסי היבוא, כמפורט להלן.

ג. בעת הגשת הצהרת יבוא יש לציין את פרטי היבואן המעביר והיבואן המשחרר בשדות המתאימים. להצהרת היבוא יש לצרף את המסמכים הבאים (בנוסף ליתר המסמכים שיש לצרף להצהרת היבוא):

1. טופס העברת בעלות (טופס מכס 378) חתום על ידי שני הצדדים כשהוא סרוק, הכולל את פרטי המשלוח.

2. צילום חשבונית מס או קבלה (לפי העניין) של היבואן המעביר, המשקפת את העסקה.

5. תצהיר יבוא

בהתאם לפרק 2 בנוהל הערכה חלק 2.3 .

חלק 1.3 – תהליך השחרור

1. כללי

להלן סוגי ההצהרות והתהליכים ביבוא :

יבוא מסחרי
יבוא מסחרי-כנ"מ
יבוא מסחרי-כנ"מ-מסירה ישירה
יבוא מסחרי -כנ"מ-אוטונומיה
יבוא מסחרי-כנ"מ-מסירה ישירה-אוטונומיה
יבוא מסחרי-שח"מ
יבוא מסחרי-שח"מ-אוטונומיה
יבוא מסחרי-אח"מ
יבוא מסחרי-אח"מ-אוטונומיה
יבוא מסחרי -מסירה ישירה
יבוא מסחרי -מסירה ישירה-אוטונומיה
יבוא מסחרי-אוטונומיה
יבוא מסחרי-אוטונומיה-בלדרים
יבוא מסחרי-אוטונומיה-המרת קרנה בהצהרת יבוא
יבוא מסחרי-משרד הבטחון בעקבות מ.ר
יבוא מסחרי-בלדרים
יבוא מסחרי-יהלומים
יבוא מסחרי-המרת קרנה בהצהרת יבוא
יבוא אישי
יבוא אישי-אוטונומיה
יבוא אישי-אוטונומיה-בלדרים
יבוא אישי-אוטונומיה-דואר חבילות
יבוא אישי-אוטונומיה-המרת קרנה בהצהרת יבוא
יבוא אישי-אוטונומיה-המרת מ.ב. 161 בהצהרת יבוא

יבוא אישי-בלדרים
יבוא אישי-דואר חבילות
יבוא אישי-המרת קרנה בהצהרת יבוא
יבוא אישי-המרת מ.ב. 161 בהצהרת יבוא
יבוא אישי-אינטרנט
יבוא מסחרי-יהלומים-המרת קרנה בהצהרת יבוא
יבוא מסחרי-EMS
יבוא מסחרי-אטונומיה-EMS
יבוא אישי-אטונומיה-EMS
יבוא אישי-EMS
יבוא אישי-ליווי נוסע
יבוא אישי-אטונומיה-ליווי נוסע
יבוא מסחרי-בליווי נוסע
יבוא מסחרי-אטונומיה-בליווי נוסע
יבוא מסחרי-מסירה ישירה-בליווי נוסע
יבוא מסחרי-מסירה ישירה-אטונומיה-ליווי נוסע
יבוא מסחרי-יהלומים-ליווי נוסע
יבוא אישי-מסירה ישירה
יבוא אישי-אטונומיה-מסירה ישירה
יבוא אישי-אטונומיה-ליווי נוסע-מסירה ישירה
יבוא אישי-ליווי נוסע-מסירה ישירה

2. מסמכים שיש לצרף להצהרת יבוא

להלן הצרופות שיש לצרף להצהרת יבוא, ע"פ סעיף 62(ג) לפקודת המכס:

א. חשבון מטענים (חשבון הובלה) (אם תנאי המכר אינם כוללים הובלה)

ב. שטר מטען.

ג. חשבון ביטוח (אם תנאי המכר אינם כוללים ביטוח)

ד. חשבון מכר (חשבון ספק) - חשבון מכר קביל נדרש לעמוד בתנאים

המצטברים הבאים: א. עומד בתקנה 6 לתקנות המכס, תשכ"ו-1965 (להלן-

תקנות המכס) ב. אין מדובר בחשבון "פרופורמה" ג. חשבון הספק חתום על

ידי הספק.

ה. מפרט האריזות ותכולתן (PACKING LIST) (בהתאם לתקנה 7 לתקנות

המכס), הכולל פירוט מלא של מספר האריזות שהגיעו במשלוח, תכולתה של

כל אחת מהן, סימניה המזהים ומספרה הסידורי. כאשר המשלוח כולל אריזה

אחת בלבד, או כאשר מפרט האריזות מופיע ע"ג חשבון המכר, אין צורך

להגיש מפרט אריזות נפרד.

ו. מסמך העדפה קביל – בהתאם להוראות הנוהל בנוגע להסכמי סחר

ז. פרוספקטים, קטלוגים, מחירונים ומסמכים אחרים - על פי דרישת עובד

מכס.

ח. רישיונות ואישורים - מסמכים הנוגעים לחוקיות היבוא. במקרים בהם מדובר

באישור/ רישיון ממוחשב במערכת מסלול יש לציין את מספרו בשדה הייעודי

בהצהרת היבוא ואין לצרפו למסמכי העסקה כקובץ סרוק.

ט. טופס העברת בעלות (מכס 378) - טופס מכס המשמש כאישור להעברת

הבעלות על הטובין, לפני פדייתם מפיקוח-המכס.

י. תצהיר יבואן לפי הוראות נוהל הערכה.

יא. אישור מנכ"ל בדבר מילוי תנאי פרט המכס (טופס מכס 381 או מסר

ממוחשב של המשד הנוגע בדבר).

3. חשבון מכר מסוג "פרופורמה"

התנאים לצירוף חשבון פרופורמה - בהתאם להנחיות מחלקת הערכה במינהל המכס.

4. מספרים מזהים וקודים

לשם זיהוי בעלי-הטובין, נקבעו הכללים הבאים:

- א. יחיד - מספר תעודת הזהות (9 ספרות).
- ב. חברה - מספר הרישום שניתן ע"י רשם-החברות (9 ספרות).
- ג. שותפות רשומה - מספר הרישום שניתן ע"י רשם-השותפויות (9 ספרות).
- ד. אגודה שיתופית - מספר הרישום שניתן ע"י רשם האגודות השיתופיות (9 ספרות).
- ה. אגודה עותומנית - מספר הרישום שניתן לאגודה ע"י הממונה על המחוז במשרד הפנים (9 ספרות).
- ו. שותפות שאינה רשומה - מספר זהות של אחד השותפים.
- ז. ישות חסרת רשם או תושב חוץ - כפי שנרשם ונקבע במערכת שע"מ.

5. דרישה להפקדת בטוחה

בהתאם לנוהל ערבויות.

6. הגשת הצהרת יבוא

- א. מספר הצהרת יבוא מורכב מ- 14 ספרות ומחולל באופן אוטומטי:
  - 2 הספרות הראשונות משקפות את השנה
  - 2 הספרות הבאות את קוד בית המכס
  - 9 הספרות הבאות הן מספר רץ של ההצהרה
  - הספרה האחרונה היא ספרת הביקורת

ב. טיטת הצהרת היבוא או הצהרת היבוא עצמה מנוהלות עפ"י גרסאות. המשמעות היא שכל שינוי או תיקון אשר משנה את נתוני הצהרת היבוא, יוצר גרסה חדשה המקבלת מספר גרסה חדש. בשלב הטיטה מספרי הגרסה הם קטנים מ-1. הטיטה הראשונה תקבל מספר 0.1, הגרסה השנייה תקבל מספר 0.2 וכן הלאה. עם הגשת הצהרת היבוא, היא תקבל מספר גרסה 1.0. תיקונים מאוחרים יותר יגרמו ליצירת גרסאות חדשות מספר 2.0, 3.0 וכן הלאה. המערכת שומרת את כל הגרסאות, אם כי הגרסה שבתוקף היא האחרונה.

ג. ניתן להגיש הצהרת יבוא מסחרי אך ורק לישות משפטית רשומה - מספר תעודת זהות או מספר החברה/שותפות רשומה, כפי שנרשם ברשם החברות או ברשם השותפויות, ובלבד שהיבואן רשום במע"מ. לא ניתן להגיש הצהרת יבוא מסחרי תחת כל מספר אחר, כגון: מספר שותפות שאינה רשומה אצל רשם השותפויות או מספר עוסק המתחיל בספרות 557 (איחוד עוסקים במע"מ). יבואנים הפועלים במסגרת איחוד עוסקים כזה יגישו הצהרה על שם היבואן הרלבנטי בצירוף מס' תעודת הזהות או מספר החברה או השותפות הרשומה אצל רשם החברות/השותפויות. בנוסף לכך, לא יהיה ניתן להגיש הצהרת יבוא מסחרי אם היבואן אינו רשום במע"מ, או אם הוא רשום אך התיק שלו לא פעיל. האמור לא יחול על הצהרות יבוא אישי.

ד. על הצהרת היבוא להיות חתומה באמצעות חתימה אלקטרונית מאושרת ע"י סוכן מכס או פקיד רשוי מעל 5 שנים בהתאם להוראות חוק סוכני המכס.

ה. ניתן להגיש הצהרת יבוא למערכת בכל שעות היממה.

7. הגשת הצהרת יבוא באילוץ

א. כללי

(1) קיימים מצבים בהם המערכת לא מאפשרת את התקדמות התהליך של הגשת הצהרת היבוא והתרתה, ודורשת התערבות פעילה של עובד מכס מוסמך לאישור המשך התהליך "באילוץ".

(2) קיימים שני סוגים עיקריים של אילוצים:

- א. אילוץ הגשה - כאשר מגיש הצהרת היבוא ניסה לשדרה אך נקבע ע"י המערכת הצורך באילוץ, ועל כן הוא לא יכול לשדר את ההצהרה אלא אם יקבל אישור מוקדם לאילוץ מעובד מכס מוסמך.
- ב. אילוץ התרה - כאשר מגיש הצהרת היבוא מצליח לשדר את ההצהרה ואכן היא נקלטה, אך כתנאי להתרה נדרש אישור אילוץ ע"י עובד מכס מוסמך.

(3) במקרים אלו המערכת משדרת הודעה מתאימה לסוכן המכס אשר יחליט אם ברצונו לבקש אישור לאילוץ או שיטפל בבעיה שנוצרה ע"י תיקון הנתונים השגויים בהצהרת היבוא. במידה וסוכן המכס יחליט לבקש אישור אילוץ, עליו להזין את הנימוק במקום המיועד לכך במסר המתאים.

(4) תגובת מערכת המכס לטיפול באילוץ היא כדלקמן:

א. אישור האילוץ

ב. דחיית האילוץ

ג. אישור האילוץ עם קיום תנאי

(5) הטיפול באילוצים הוא באחריות היחידות המקצועיות בבתי המכס בהתאם לאילוץ המתבקש לדוגמא: מעקב מטענים, תש"ר, מעריך ראשי וכיו"ב.

ב. נסיבות המנתבות הצהרת יבוא לאילוץ ונסיבות המצדיקות את אישורם:

פירוט האילוצים השונים הקיימים במערכת מופיע באתר רשות המסים
בפירוט טבלאות מערכת קהילתיות באופן מקוון:
[./https://www.gov.il/apps/taxes/systemtable](https://www.gov.il/apps/taxes/systemtable)

8. דרישה להוצאת דוגמא

ע"פ סעיף 199 לפקודת המכס.

9. תשלום מסי יבוא

ניתן לשלם במערכת הממוחשבת מסי יבוא/ פיקדונות בהתאם לנוהל תשלום
מסי יבוא המפורסם באתר רשות המסים:
[.https://www.gov.il/he/departments/policies/noaalmeches-080519](https://www.gov.il/he/departments/policies/noaalmeches-080519)

10. רישיון יבוא ואישורי חוקיות יבוא

יש לפעול בהתאם לחלק 4.2 בנוהל חוקיות יבוא.

11. טיפול בבית המכס בקודים 91-96 לעניין רשוי ותקן

יש לפעול בהתאם לחלק 4.2 בנוהל חוקיות יבוא.

12. שאילתות לקהילה

באתר רשות המסים מופיעות שאילתות שונות שאמורות לסייע לקהילת
המשתמשים במערכת שער עולמי, כמו כן מופיעים טפסים לשירות
המשתמשים, להלן הקישור:
[.https://www.gov.il/he/subjects/industry_and_trade/customs](https://www.gov.il/he/subjects/industry_and_trade/customs)

חלק 1.4 – הטיפול בבית המכס

1. הערכת סיכונים

כל הצהרת יבוא המוגשת למערכת "שער עולמי" עוברת הערכת סיכונים ומנותבת לאחד מהתורים הבאים: תור רשות, תור בחינה ותור חובה.

2. ניתוב יזום ובקשת סוכן לבדיקה

א. למרות שהמערכת ניתבה את הצהרת היבוא לתור מסוים, רשאי העובד המוסמך בבית-המכס עפ"י שיקול-לבצע שינוי ניתוב יזום של ההצהרה לתהליך אחר. הניתוב היזום במקרה זה מאופיין כלהלן:

1. ניתוב יזום לתור חובה מתור רשות
2. ניתוב יזום מתור בחינה לתור חובה

ב. סוכן מכס רשאי לבקש לנתב הצהרת יבוא לבדיקה במקרים בהם יש לו ספקות בקשר לאמיתות המסמכים והנתונים שהתקבלו מהיבואן, תוך סימון השדה והסבר באמצעות המערכת או בצרופה המפרטת את הסיבות לבקשה לניתוב.

3. חסמים

הצהרת יבוא תלויה בשלושה חסמים:

א. חסם כספי – כאשר קיים חוב כספי, לדוגמא טרם שולמו מיסי היבוא.

ב. חסם מכסי – כאשר קיימת בקרת מסמכים או בדיקה פיזית שטרם

נסגרו.

ג. חסם לוגיסטי – כאשר קיימת בעיה בנושא קיומו של מטען או זמינות.

על מנת שהצהרת יבוא תוכל לקבל התרה, על שלושת החסמים להיות

תקינים (ירוקים) קרי שאין חסמים.

4. ניתוב הצהרות לתור (רשות/בחינה/חובה)

סוכן המכס יקבל מסר על התור שנקבע להצהרת היבוא עם קבלת מסר קליטה, למעט במקרים חריגים (כגון: מסירה ישירה, תהליך בלדרות וכיו"ב).

5. העברת מסר תיקון הצהרה מסוכן המכס

סוכן המכס המבקש לתקן את הצהרת היבוא ששידר, יפעל באופן הבא: בקשת התיקון של הסוכן תשודר באמצעות מסר ייעודי ("מסר תיקון הצהרה"). הבקשה תשודר ליחידת התש"ר במקרים בהם ההצהרה טרם הותרה או ליחידת התפ"ג לאחר התרה, או ליחידת מעקב מטענים במקרה שהוגשה הגשת כנ"מ לאחר התרה.

לאחר קליטת הבקשה, המערכת מגיבה ב - 3 אפשרויות:

א. הבקשה מתקבלת באופן אוטומטי

ב. הבקשה נדחית

ג. הבקשה מגיעה לאישור עובד מכס, על פי הצורך.

במקרים בהם סוכן המכס יזם את התיקון, לא ירשם ליקוי, בכפוף לכך שלא נערכה בדיקה, מכל סוג שהוא להצהרת היבוא (לרבות בקרת מסמכים במסגרת תור חובה תש"ר). במקרים בהם נערכה בדיקה להצהרת היבוא, לרבות בקרת מסמכים, הטיפול בליקוי כמקובל במקרים אחרים בהם התגלה ליקוי.

כל תיקון ביוזמת סוכן המכס כאמור מתבצע באמצעות מסר תיקון הצהרה שיוצר סקיצה במערכת. במידה ונדרש תיקון במסגרת בקרת מסמכים, מעריך המכס רשאי לדרוש מהסוכן, ליצור סקיצה באמצעות מסר תיקון הצהרה. בכל מקרה, גם אם הסוכן מגיש מסר תיקון הצהרה לבקשת המעריך, התיקון יחשב ביוזמת המכס.

6. הגשת הצהרת כנ"מ

יש לפעול בהתאם לחלק 24.4 בנוהל מחסנים רשויים .

7. תהליך שחרור טובין לאחסנה במחסן רשוי

יש לפעול בהתאם לחלק 24.4 בנוהל מחסנים רשויים .

8. אחסנה משנית במחסן רשוי (אח"מ)

יש לפעול בהתאם לחלק 24.5 בנוהל מחסנים רשויים .

9. תהליך שחרור ממחסן רשוי (שח"מ)

יש לפעול בהתאם לחלק 24.6 בנוהל מחסנים רשויים .

10. תהליך שחרור בפטור מותנה (פט"מ)

יש לפעול בהתאם לחלק 13.3 בנוהל פטור מותנה (פט"מ).

11. רישום וטיפול בבית המכס בליקויים בהצהרת יבוא

- א. ליקוי בהצהרת יבוא הוא הפרה של הוראות הדין הרלבנטיות, לרבות אי-צירוף מסמכים נדרשים ע"פ הדין, צירוף מסמכים לקויים או בלתי קבילים, הזנת נתונים לא נכונים בהצהרת היבוא וכיו"ב.
- ב. מטרת רישום הליקויים היא:
  - (1) תיעוד ההפרה שבוצעה לצורך טיפול ואכיפה
  - (2) כלי בקרה לסוכני המכס על עבודתם וכן מניעת הישנות ליקויים.
  - (3) כלי לדירוג רמת סיכון של משלוחי יבוא.
- ג. מעריך המטפל בהצהרת יבוא שנותב לתהליך חובה או לבדיקה כוללת, יזין למערכת את הליקויים שנמצאו בהצהרה.
- ד. ככלל, בליקוי שמתגלה מתוך הצרופות האחריות מוטלת על סוכן המכס, ובכל המקרים שלא מתגלים מתוך הניירת האחריות מוטלת על היבואן, זאת עפ"י שיקול דעתו של המעריך.

ה. פירוט הליקויים הקיימים במערכת מופיע באתר רשות המסים בטבלאות

קהילתיות המפורסמות באופן מקוון

[/https://www.gov.il/apps/taxes/systemtable](https://www.gov.il/apps/taxes/systemtable).

ו. סוכן מכס או יבואן רשאים לצפות בדו"ח ליקויים פרטני המתייחס להצהרות

היבוא שהוגשו על ידם לאחר הזדהות ממשלתית או שימוש בכרטיס חכם.

12. ביטול הצהרת יבוא ביבוא מסחרי

א. בקשה לביטול הצהרת יבוא תוגש ע"י סוכן המכס ובה יפורטו הנימוקים

לביטול. הוראת הביטול תינתן ע"י אחד מבעלי התפקידים הבאים:

גובה-המכס, סגן גובה-המכס, מעריך-ראשי או ממונה תש"ר (להלן-

המוסמך), לאחר שישוכנע כי הבקשה לביטול מוצדקת. הסמכות לביטול

הצהרה אינה ניתנת להאצלה, ולא ניתן לבטל הצהרה של בית מכס אחר.

כמו כן, כאשר מוגשת בקשה לביטול הצהרה, תבוצע בדיקה פיזית לטובין,

אלא אם המוסמך בבית המכס החליט אחרת מסיבות מיוחדות שיירשמו

בהערות הבקשה.

ב. קריטריונים לביטול הצהרת יבוא:

(1) ההצהרה הוגשה לגבי טובין שאינם קיימים (כגון: הטובין לא הגיעו לארץ).

(2) בהצהרת היבוא שהוגשה נתגלו טעויות שלא ניתנות לתיקון.

(3) הוכח, להנחת דעתו של המוסמך, שהיבואן הביע אי-רצון לעבוד עם סוכן-

המכס שהגיש את ההצהרה וביטל את כתב ההרשאה שניתן לסוכן המכס.

(4) אושר ליבואן לשטען את הטובין.

(5) הטובין הושמדו בפיקוח המכס לפני התרת הצהרת היבוא.

(6) אחר עפ"י שיקול הדעת של הגורם המטפל - תוך פירוט ההסבר לביטול.

ג. בכל מקרה אין לבטל הצהרת יבוא במקרים הבאים:

(1) אם ניתן לפתור את הבעיה ע"י תיקון ההצהרה (פרט למקרים חריגים, לפי

שיקול דעתו של המוסמך).

(2) אם ההצהרה בסטטוס "הותר" או "הותר ויצא מפיקוח המכס".

(3) אם הביטול נועד לעקוף הוראה חוקית.

חלק 1.5 – תהליכי שחרור מיוחדים

1. שחרור טובין פטורים עפ"י חוק הנפט

יש לפעול בהתאם לחלק 13.3 בנוהל פטור מותנה (פט"מ).

2. שחרור יהלומים, אבנים יקרות ואבקות יהלומים

(א) עקרונות התהליך

1. שחרור יהלומים מותנה בהגשת הצהרת יבוא בתהליך יהלומים. שינוע יהלומים לבורסה רק באמצעות חברות הבלדרות המאובטחת (ללא קשר לסוג המטען - שטר מטען אווירי, שטר מטען בלדר, מטען בליווי נוסע שהוקם באולם הנוסעים וכו'). שריונית רשאית לצאת מהשטח האווירי רק בתנאי שהיא נושאת מטענים שהותרו או שקיבלו היתר מסירה. הצהרות יבוא שנותבו לתור חובה (מעוכבות) ישוחררו באמצעות מסר היתר מסירה למסוף, אולם לא ימסרו ליבואן עד להשלמת תהליך ההתרה. הטובין יישארו בחזקת חברת הבלדרות המאובטחת במשרדיהם בבניין בורסת היהלומים, בכספת מאובטחת עד למועד התרתם.
2. הצהרות יבוא שאינן מעוכבות, מסר התרה ישלח למסוף. משלוחים אלה ניתן להפיץ ליבואנים.
3. שידור הקליטה למערכות המכס יתבצע רק לאחר שנציג המסוף ראה בפועל כי שטר מטען מאסטר הגיע. לאחר ביצוע קליטת המאסטר תשודרנה קליטות לשטרי המטען הפנימיים המשויכים למאסטר, זאת בהתבסס על הצהרת סוכן המכס / משלח מבלי לבצע פתיחה של האריזות המשויכות למאסטר.

4. חברות התעופה ישדרו למכס את שטרי המטען הפנימיים שנמסרו להן מהמשלחים בחו"ל.
5. על היבואן בארץ להיות "עוסק בסחר יהלומים" כהגדרתו בצו הפיקוח על יהלומים, יבואם ויצואם, תשל"ט-1979 (להלן- צו הפיקוח על יהלומים ומוגדר במערכת שער עולמי לעסוק בתחום.
6. בדיקות פיזיות למשלוחים, במידה ונדרש, יבוצעו ע"י המורשים מטעם המפקח על היהלומים.
7. הצהרות יבוא הנדרשות לבקרת מסמכים / תיקון בטרם התרה/ תיקון לאחר התרה יטופלו ע"י המעריכים בתש"ר.
8. הצהרות יבוא בתהליך יצוא מוחזר - על סוכן המכס לצרף צרופה מסוג "חשבון יצוא חתום". בנוסף עליו לציין עבור הסחורה המתאימה בשדה תהליך ברמת סחורה, "יצוא מוחזר". אם שני התנאים הללו לא התקיימו, תתקבל שגיאה. שדה מזהה רשימון היצוא אינו חובה בשלב זה ותינתן אזהרה ולא שגיאה עד עליית מערכת שער עולמי יצוא - יהלומים.

ב. יבוא יהלומים באמצעות בלדר נוסע

1. על היבואן בארץ להגיש באמצעות סוכן מכס הצהרת יבוא בתהליך יהלומים בליווי נוסע.
  2. עבור כל הצהרה בתהליך זה המערכת תקים באופן אוטומטי מטען (במידה ותידרש בדיקה, הבדיקה היא על המטען) הסוכן יוכל לאחזר את נתוני מזהה המטען בין היתר באמצעות מסר שחזור הצהרת יבוא.
- סוכן המכס ימתין לקבל מענה כי המטען קיבל התרה לאחר הגעת הטובין.
1. לאחר הגשת הצהרת היבוא מספר הצהרת היבוא יימסר לנוסע מבעוד מועד.

2. עם הגעת הנוסע לארץ על נציג חברת הבלדרות המאובטחת לחבור לנסוע לצורך ביצוע התהליך המפורט. יודגש כי עובד המכס לא יחל בפעילותו ללא נוכחות נציג חברת הבלדרות המאובטחת שיזדהה באופן המתאים.
3. על הנוסע לעבור במסלול האדום ולהצהיר על הטובין שהביא עימו ולהציג את מספר / העתק הצהרת היבוא.
4. על עובד המכס באולם הנוסעים לפתוח פח"ן בודק כמקובל.
5. עובד המכס באולם הנוסעים יקרין את הצהרת היבוא במערכת שער עולמי (להצהרה יהיה חסם ממתין לאישור אולם הנוסעים). הסרת החסם תהיה באמצעות ניתוב ההצהרה לתור, פתיחת בקרת מסמכים ופעולה מסוג "אישור שחרור באולם נוסעים".
6. באחריות הנוסע למסור את היהלומים לנציג חברת הבלדרות המאובטחת בנוכחות עובד המכס. היהלומים ימסרו לצורך ההעברה למפקח על היהלומים.
7. אם הצהרת היבוא מעוכבת, המשלוח ישונע למפקח על היהלומים. היהלומים לא ימסרו ליבואן עד להשלמת התהליך והתרת ההצהרה.
8. במידה וחברת הבלדרות המאובטחת אינה נוכחת במקום הטובין יועברו לקליטה מלאה במסוף וישוחררו בדיעבד ממסוף המטענים.
9. בהתאם לשיקול דעת בודק המכס באולם הנוסעים וע"פ החלטתו תתבצע בדיקה לחבילות היהלומים.

ג). שחרור יהלומים שיובאו באמצעות שטר מטען

1. על סוכן המכס לשדר מבעוד מועד הצהרת יבוא בתהליך מסחרי יהלומים. יש להזין במשגור את מזהה המטען המלא (בד"כ מאסטר ופנימי).
2. נתוני שטרי המטען צריכים להימסר למסוף המטענים (ע"י סוכן המכס / משלח) העתיד לקלוט את המטען. יש להקפיד על ציון מדויק בהצהרת היבוא של אתר המסירה בפועל אליו תשודר ההתרה / היתר המסירה.
3. הצהרות יבוא שינותבו לתור חובה (בקרת מסמכים / בדיקה פיזית), מסר היתר מסירה ישלח למסוף.
4. על מסוף המטענים לשדר מסר יציאה למטענים שקלט וקיבל עבורם מסרי התרה / היתר מסירה.
5. בקרת מסמכים / הנחיות לבדיקה פיזית יבוצעו ע"י המעריכים בתש"ר נתב"ג.
6. בדיקות פיזיות יבוצעו באמצעות עובדי המפקח על היהלומים המורשים לכך, סיום הבדיקה וממצאיה ישוקפו למעריך המטפל במידת הצורך לשם המשך / סיום הטיפול בהצהרה.

ד). שחרור יהלומים שיובאו במעברי הגבול, בדואר ובאילת

1. מקרה שבו מתגלה יהלום שיובא שלא דרך בית המכס נתב"ג יטופל ע"י מח' התפיסות בבית המכס שבו נתפס.
2. הגורם המטפל בבית המכס יפעל כדלקמן:
  - א. יודיע למפקח על היהלומים בדבר תפיסת המשלוח באמצעות כתובת המייל שלו, כפי שמפורסם באתר משרד הכלכלה.
  - ב. יידע את היבואן כי יחוייב בתשלום הובלה מאובטחת של היהלומים למתחם הפיקוח על היהלומים בבורסה. במידה ואין בלדרות מאובטחת יש לתאם עם המפקח פיתרון להובלת המטען.
  - ג. ידאג לפצל את הצהרת היבוא (יהלומים לחוד ושאר הטובין לחוד) ואת החלק של היהלומים יש להתיר באמצעות הצהרת יהלומים.
  - ד. תיפתח במערכת בדיקה פיזית של המשלוח ע"י המעריך שתועבר למפקח על היהלומים.
  - ה. מח' תפיסות בבית המכס תפעל בהתאם לתוצאות הבדיקה שבוצעה ע"י המפקח, ובכל מקרה כאמור מדובר בתפיסה.
  - ו. ייפתח תיק חקר ויירשם ליקוי ליבואן בגין יבוא אסור, ללא רישיון ליבוא יהלומים.
  - ז. בעת הטיפול בתפיסה היהלומים יאוחסנו במחסן סוויס פורט.
  - ח. בתום הטיפול בתפיסה יש לפעול כדלקמן: במידה והוחלט להתיר לצריכה בישראל, תיקבע ענישה והטובין ישוחררו לאחר תשלום קנס שייקבע. במידה והטובין יחולטו הם יעוכבו עד לסיום הטיפול המשפטי.
3. במקרה שהיהלום לא הוצהר באולם הנוסעים (לא בהכרח בנתב"ג): יש לדאוג לשדר הצהרת יהלומים על מטען מפוצל או על כל מטען בהתאם למקרה.
4. בליווי נוסע - יש לדאוג להעביר את היהלום למפקח על היהלומים ע"י בלדרות מאובטחת ולפעול עפ"י הנוהל הקיים בליווי נוסע בנתב"ג.

ה). יבוא אישי של יהלומים

עפ"י המפקח על היהלומים, לא ניתן לייבא יהלומים ביבוא אישי, אלא ביבוא מסחרי בלבד ובתנאי שילווה למשלוח רישיון ליבוא יהלומים.

ו). טיפול מעריך המכס בהצהרת היבוא בתהליך יהלומים

הצהרות בתהליך יהלומים עוברות דירוג במסגרת הערכת הסיכונים של ויכולות להיות מנותבות כמפורט להלן:

1. תור רשות/בחינה
2. בדיקת בודק מטעם המפקח על היהלומים ללא התערבות מעריך מכס. במקרה זה נוצרת בדיקה באופן אוטומטי ללא התערבות של מעריך המכס. עם סיום תקין של הבדיקה על ידי הבודק, ההצהרה תקבל התרה אם אין גורמים מעכבים אחרים. דוגמא למקרה זה הוא יהלומי גלם הדורשים בדרך כלל בדיקה פיזית (ללא צורך בטיפול של מעריך מכס). במידה ויש ממצאים בבדיקה, הבדיקה תיסגר בתוצאה "לא תקין", משימה לבקרה תפתח למעריך בתש"ר (המשך טיפול / תיקון באחריות המכס).
3. תור חובה – במקרה זה הצהרת היבוא תנותב למעריך מכס אשר יבצע בקרת מסמכים והוא רשאי לדרוש בדיקה פיזית ביוזמתו ולהפנות את הבדיקה לעובד המפקח על היהלומים או להתיר את ההצהרה. במקרה של בדיקה פיזית על ידי מעריך המכס, המעריך ימלא הנחיות בדיקה לבודק מטעם המפקח על היהלומים. הבודק יתעד את ממצאי הבדיקה במערכת שער עולמי, עם סיום הבדיקה תפתח משימת המשך למעריך המטפל.

3. שחרור טובין ע"י ארגוני סעד בינלאומיים

יש לפעול בהתאם לחלק 13.3 בנוהל פטור מותנה (פט"מ).

4. שחרור מפוצל של מטענים

א. במקרה שנדרש פיצול מטען בתהליך (כאשר קיימת מניעה לשחרר חלק מהמטען), על סוכן המכס להגיש בקשה לביצוע פעולת פיצול מטען במסר. תנאים מצטברים לקבלת בקשת המסר: המטען או חלק ממנו טרם יצא מאתר בפיקוח המכס; סוג מסמך הצהרת יבוא; סטאטוס תהליך "הוגש"; אין חסמים כספיים לוגיסטיים ומכסיים; סטאטוס המטען טרם הפיצול "תקין", אין בקשת פיצול אחרת שפתוחה לאותו מטען.

ב. לאחר הגשת הבקשה תיפתח משימה למעריך בבית המכס. המעריך מזין נתונים נדרשים של מהות הפיצול, כולל כמות. משקל יוזן עפ"י שיקול דעת המעריך. לאחר הזנת הנתונים הבקשה תאושר מתוך בקרת מסמכים באמצעות פעולה של פיצול מטען. על מנת שניתן יהיה לבצע אישור לוגיסטי אוטומטי בהמשך, יוצג יעד המטען המעוכב בהתאם למחסן שהוזן במערכת ע"י בית המכס.

אישור הבקשה יוצר עסקה מפוצלת חדשה בסטטוס "ממתין לאישור פיצול".

במערכת קיימות שתי עסקאות: המקורית והמפוצלת. המעריך יטיל עיכוב על המטען שקיימת מניעה לשחררו. בעת אישור הבקשה נפתחת בדיקה באופן אוטומטי במהות "פיצול מטען" ונשלח מסר זימון לבדיקה לסוכן המכס ולאחר האחסון. אתר ברירת המחדל בבדיקה שנפתחה הוא האתר בו המטען נמצא. המעריך יוכל לשנות את האתר אם בדיקת הפיצול אמורה להתבצע באתר אחר.

ג. לאחר סיום הבדיקה, שמהותה "פיצול מטען" ובמידה שהפיצול בוצע בהצלחה הבודק יזין בתוצאות בדיקה סטאטוס "בוצע". כל הזנת אופציה אחרת של תוצאות בדיקה תגרום לביטול/דחייה של פעולת פיצול המטען.

ד. לאחר אישור הפיצול:

1. המערכת מעדכנת את סטטוס העסקאות: המקורית והמפוצלת והעיקובים על החלק התקין במטען יוסרו. המשתמש יוכל להבחין בעסקאות אלו על פי היררכיית "אב-בן" ועל פי אינדיקציות בלשונית "מטענים מקושרים" ("תוצר פיצול" למטען החדש, "מטען מפוצל" – גם לחדש וגם למקורי).

2. יינתן אישור לוגיסטי אוטומטי לתוצר הפיצול על פי היעד שנרשם בעת אישור הבקשה לביצוע פעולת פיצול מטען לעיל. במקרים חריגים בהם מסיבה כלשהי לא היה אישור לוגיסטי אוטומטי מתאים תינתן לבודק הרשאה להיכנס למסך אישור לוגיסטי להזנת האישור.

3. ישלח למסוף מסר מצהר 1170 של המטען החדש עם אינדיקציה שמדובר במטען שפוצל. מסר חדש על המטען המקורי ישלח למסוף במידה ומדובר על פיצול שמשנה את כמות העסקה המקורית ברמת סוג אריזה, לדוגמא: משטח אחד מתוך שלושה. במקרה בו מדובר במכולה, אין צורך לשדר מחדש מסר על המטען המקורי.

בעסקה המפוצלת יש להזין משקל מוערך.

המסוף ישדר מסר קליטה על המטען החדש.

לסוכן ישלח מסר 8374 עם מזהה המטען החדש ומסר 196 על סיום הבדיקה.

ה. המשך הטיפול בעסקה המקורית:

המערכת פותחת למעריך משימת המשך בקרת מסמכים להצהרה זו.

המערכת מעלה חסם "ממתין לתיקון הצהרה".

1. המעריך יבחן אם נדרש תיקון בנתוני הסחורות ואם נדרשים תיקונים בחטיבת המשגור בהצהרת היבוא. לאחר תיקון ההצהרה, יוכל המעריך להתיר את המטען.

2. אתר האחסון ישדר מסר קליטה על העסקה המעוכבת ועל העסקה המקורית (אם יש שינוי בכמות).

ח. בעת יציאת המטען המעוכב למחסן "עשרת" על אתר האחסון לדווח יציאה עם אסמכתא מסוג אישור לוגיסטי.

ט. במידה ונוצרו הפרשי מיסים ביתר, נשלח מסר לסוכן המכס על תיקון ההצהרה עם אינדיקציה כי ניתן להגיש תביעה על הפרשי המיסים ביתר.

י. לאחר שיוסרו כל המחדלים, וסוכן המכס יהיה מעוניין לשחרר את המטען בעל העסקה המפוצלת שעוכבה, על סוכן המכס להגיש את הצהרת היבוא באילוץ (מס' 196) , שיטופל ע"י מח' התש"ר בבית המכס בהתאם להנחיות המפורטות בטבלת האילוצים.

יא. פקודת המסירה עבור המטען המקורי מספיקה לצורך תהליך עם המטען שפוצל ממנו.

5. שחרור טובים החייבים בהיטלי סחר

בהצהרות יבוא בהן הוזנו פרטי מכס החייבים בהיטלי סחר, המערכת תשדר הודעה לסוכן המכס כי עליו להזין את פרט ההיטל, או לחילופין ישתמש במסר "כלל הצמצום" המהווה הצהרה כי המשלוח הספציפי אינו חייב בהיטל.

6. תשלום מיסים לגבי טובין שיובאו ביבוא זמני בפרט מותנה

יש לפעול בהתאם לחלק 13.7 בנוהל פטור מותנה (פט"מ).

7. חישוב מיסים בקרנה אט"א

יש לפעול בהתאם לחלק 6.7 בנוהל קרנה אט"א.

8. שחרור במסירה ישירה

"מסירה ישירה" בים היא מסירה מכלי ההובלה שהביא את הטובין מחו"ל ישירות לכלי ההובלה היבשתית בישראל, ללא צורך באחסון ביניים של הטובין בנמל היבוא. באוויר המשמעות היא קבלת התרה לשחרור בטרם שידור מצהר אווירי וקליטה במסוף.

א. שחרור במסירה ישירה של משגורים ימיים

1. טובין שניתן לאשר את שחרורם במסירה-ישירה במשגורים ימיים הם: טובין המיובאים בצובר, בתפזורת, בנשפך (במשקל או בכמות גדולה, ארוזים באריזה אחידה), טובין מסוכנים או דליקים שהוגדרו ככאלה ע"י רשויות הנמל והמכס, בעלי חיים, כלי שייט המגיעים בהפלגה, למעט טובין המיובאים במכולות או שניתן לייבאם במכולה (פרט למכולות חומרים מסוכנים כאמור לעיל). יחד עם זאת, במקרים חריגים ביותר, רשאי גובה המכס לאשר שחרור במסירה ישירה על פי שיקול דעתו (תוך נימוק בהערות לישות בהצהרת היבוא).

2. על אף האמור לעיל, ניתן לקבל אישור לשחרר במסירה ישירה חומרים מסוכנים האסורים בהשהייה בנמל ע"י רשויות הנמל, כדוגמת פרוקסידים אורגניים (קבוצת סיכון 5.2 של האו"ם), חומרים מדבקים וגורמי מחלות (קבוצת סיכון או"ם 6.2) וחומרים רדיואקטיביים (קבוצת סיכון 7), אף אם יובאו במכולות, הצהרה זו תנותב לאילוף מס' 176.

3. הצהרה בתהליך מסירה ישירה ימית אשר סוג האריזה של הטובין אינו תואם את האמור בסעיף 1 דלעיל, תנותב לטיפול באילוף מס' 175.

4. על מנת לשחרר טובין במסירה ישירה, תוגש הצהרה כאשר בשדה "תהליך ברמת הצהרה" יוזן "מסירה ישירה". מודגש בזה כי מותר להגיש הצהרה בתהליך מסירה ישירה רק אם יש בידי היבואן את כל האישורים הדרושים לצורך שחרור הטובין (מלבד במסירות ישירות של בעלי חיים, מאחר ובמקרים אלה האישורים מתקבלים לאחר הגעת בעלי החיים לארץ והעברתם לתחנת הסגר).

5. מודגש בזה כי אם הצהרות בתהליך מסירה ישירה נותבו לתור חובה או דורשות אילוף, הן תוגדרנה ע"י המערכת כמשימות בדחיפות מיוחדת ותוצגנה ראשונות בדף הבית של עובד המכס.

6. הצהרה בתהליך מסחרי - מסירה ישירה תקבל התרה גם בטרם התקבל מסר קליטה של המטען (זמינות).

ב. שחרור במסירה ישירה של משגורים אוויריים

1. ניתן לאשר שחרור במסירה ישירה משגורים אוויריים המתייחסים לטובין כדוגמת המפורטים להלן ובתנאי שמועד הנחיתה המשוער חל בסמוך לסיום, או לאחר סיום שעות העבודה הרגילות בבית המכס, לרבות בשעות העבודה של המשמרת השניה: תרופות - אם הוכח כי הטובין הם תרופות לצורך צריכה דחופה ומניעת שחרורם היא בבחינת פיקוח נפש, חומרים רדיואקטיביים, חומר גלם שמניעת שחרורו מהווה השבתת קו יצור של פעל חלקי מכונות תעשייתיות שמפאת חסרונם מושבת המפעל, מטבע זר ומטבעות, מוצגים מוזיאוניים, גופות, זהב, בעלי חיים, טובין המיועדים לכוחות האו"ם, לכוח הרב לאומי או לארגונים הומניטריים כגון הצלב האדום, מסמכים דחופים וטובין דחופים אחרים שגובה המכס אישר את שחרורם בתנאים אלה.

2. על אף האמור בסעיף 1 דלעיל, טובין אשר ינחתו בישראל במהלך שעות העבודה הרגילות לרבות בשעות העבודה במשמרת השניה ומשמרת יום ו' ישוחררו בהתאם לנוהלי העבודה הרגילים (קליטה במסוף והגשת הצהרת יבוא רגילה).

3. להלן פירוט תהליך השחרור של מסירות ישירות אוויריות:

א. סוכן מכס/יבואן המבקש לשחרר טובין במסירה ישירה יבדוק כי הטובין עומדים בקריטריונים שפורטו בסעיף 1) דלעיל.

ב. הובהר כי הטובין עומדים בקריטריונים האמורים, יגיש סוכן המכס הצהרה בתהליך מסירה ישירה אשר תנותב לאילוף הגשה 121, ותוך ציון מספר הטיסה ושעת נחיתתה המשוערת בשדה "הערות".

1. הטיפול באילוץ ינותב לעובד האחראי בבית המכס. העובד יבחן האם הבקשה עומדת בקריטריונים המפורטים בסעיף 1 שלעיל ובהתאם לכך ישדר אישור / דחיה להגשת ההצהרה.

2. האמור בסעיף א(5), (6) לעיל חל גם על מסירות ישירות של משגורים אוויריים.

ג. לאחר אישור האילוץ, יוכל סוכן המכס להגיש את הצהרת היבוא.

ד. המערכת תבצע בדיקות תקינות להצהרה ותקבע את ניתובה כמקובל. אם ההצהרה נותבה לתור רשות או תור בחינה, תתקבל התרה אוטומטית. אם ההצהרה נותבה ע"י המערכת או ע"י המעריך לתור חובה, סוכן המכס יקבל הודעה מתאימה. ממונה תש"ר יקבע אם וכיצד תבוצע הבדיקה הפיזית, תוך התחשבות בדחיפות השחרור של הטובין.

4. שחרור בליווי נוסע

יש להגיש בקשה למסירה ישירה בליווי נוסע. בהצהרה לא יצינו פרטי משגור כלשהם.

העובד האחראי ביחידת התש"ר אליו נותב האילוץ, יטפל בבקשה בהתאם לנהלים המקובלים.

אילוץ שאושר, על סוכן המכס לבצע הגשה של ההצהרה ולקבל מסר המאשר צפוי להתרה.

ה. ההתרה הסופית תבוצע ע"י עובד באולם הנוסעים זאת לאחר שהנוסע מסר לעובד את מספר הצהרת היבוא שאושרה והעובד אישר במערכת שער עולמי את הסרת החסם ושחרור המשלוח.

5. בקרה ומעקב

ממונה תש"ר בתיאום עם ממונה יס"מ יקיימו מעת לעת בדיקות פיזיות לטובין שאושרו עבורם מסירות ישירות ואמורים להשתחרר בתור רשות או תור בחינה. הבדיקה תתבצע בטרם הוצאו הטובין מפיקוח המכס. לגבי טובין שלא ניתן לבדוק באולם הבדיקות (נדרשת בדיקה בחדר סטרילי), ניתן לבצע את הבדיקה מעת לעת במחסן היבואן.